

**Aarnikotka
– pohjoisen
kullan vartija**

Черное Общес

Aarnikotka määritellään yleisesti tarueläimeksi, joka on puoliksi kotka ja puoliksi leijona. Ikonisesta hahmosta tuli UPM:n symboli vuonna 1899 järjestetyn suunnittelukilpailun myötä.

Nykyisin UPM:n aarnikotka on Suomen vanhin yhtäjaksoisesti käytössä ollut yritystunnus. Logo vahvistaa osaltaan yrityksen asemaa biometsäteollisuuden innovatiivisena johtajana.

Logon alkuperä

1800-luvun lopulla erityisesti Venäjän kaupassa kaivattiin omaleimaista tavaramerkkiä. Nykyisen UPM-Kymmenen kantayhtiöihin kuulunut Kymi-yhtiö eli Kymmene Aktiebolag pyysi ehdotukset kahdelta tunnetulta Suomessa vaikuttaneelta taiteilijalta, Hugo Simbergiltä ja Louis Sparrelta.

Simbergin aarnikotkapiirros valittiin voittajaksi ja yritys osti sen käyttöönsä 1899. Viralliseen käyttöön merkki hyväksyttiin muutamaa vuotta myöhemmin.

Suunnittelija

Hugo Gerhard Simberg (1873-1917) oli lahjakas suomalainen taidemaalari ja graafikko. Simberg tunnettiin synkistä tyylistään sekä makaabereista ja ylikuonnollisista teemoistaan. Hänen tunnetuin teoksensa on Haavoittunut enkeli (1903). Suomalaiskansallisen taiteen uranuurtaja, kuvataiteilija Akseli Gallen-Kallela toimi Simbergin opettajana.

Aarnikotka

Aarnikotka on logossa esiintyvä mytologinen hahmo. Miksi Simberg valitsi suomalaisen liikeyrityksen tunnuksiksi tarueläimen? Yhtenä hyvinkin todennäköisenä syynä pidetään aarnikotkan vertauskuvallisuutta.

Vanhimmat aarnikotkat eli griipit on tavattu assyrialaisen ja babylonialaisten tarustossa. Ikivanhan uskomuksen mukaan sillä on lintujen ja eläinten kuninkaan nopeus ja voimat. Nämä ominaisuudet ovat tehneet aarnikotkasta kunnioitetun vartijaeläimen, joka on pitänyt silmällä milloin muinaisten kansojen kulta-aarteita, milloin egyptiläisiä faaraoita ja kreikkalaisia jumalia.

Pohjolan oloihin siirrettynä aarnikotka vartioi metsän vihreää kultaa. Griipillä on myös vastineensa suomalaisessa kansantarustossa, jossa aarnikotka on saanut nimekseen vaakalintu. Vanhassa suomenkielessä sana aarni on tarkoittanut muun muassa haltijaa, jonka on uskottu makaavan maahan kätkeytyjen aarteiden päällä.

HUGO SIMBERG
1899

DAGMAR KÄRNÄ
1942

TOPI VALKONEN
1956

ERIK BRUUN
1981

ESA OJALA
1989

Kehitys

Viisi graafikkoa ovat muokanneet aarnikotkatunnusta viimeisen sadan vuoden aikana.

- 1940-luvulla sitä muotoili uudestaan Kymiyhtiön teknisen osaston piirtäjä Dagmar Kärnä.
- 1950-luvulla Kymin oma mainosgraafikko, taiteilija Topi Valkonen vakiinnutti aarnikotkan heraldisesti sopuuhaiseen muotoon. Tämä malli oli käytössä aina 1980-luvun lopulle saakka.
- Kymille runsaasti graafista suunnittelua tehnyt professori Erik Bruun piirsi aarnikotkasta useita erikoissovelluksia, joita on käytetty mm. Högforsin valutuotteissa 1970-luvulla ja Kymin rulla- ja palettikääreissä sekä etiketeissä vuosina 1969-1995.
- Aarnikotkan nykyhahmon on tehnyt mainosgraafikko Esa Ojala vuonna 1989, jolloin uudistettiin silloisen Kymmene-konsernin logo. Kymmene Oy:n sekä Repola Oy:n ja sen tytäryhtiön Yhtyneiden Paperitehtaiden fuusion yhteydessä vuonna 1995 hän loi uudelle UPM-Kymmene-konsernille logon yhdistämällä aarnikotkan ja Yhtyneiden Paperitehtaiden englanninkielisestä nimestä United Paper Mills tulevan lyhenteen UPM.

Käyttö

Vuosien kuluessa aarnikotkatunnuksesta on tullut tunnistettava, ikoninen UPM:n symboli ja brändin visuaalisen identiteetin tukipilari, sillä sitä on käytetty johdonmukaisesti eri yhteyksissä.

Aarnikotka-tunnus on koristanut UPM:n mainos-, markkinointi- ja viestintämateriaaleja jo vuosikymmeniä. UPM:n tuotteiden kyljessä logo nähdään usein takeena korkeasta laadusta.

Aarnikotkaa on myös käytetty runsaasti taide- ja koriste-elementtinä: griippi on hakattu graniittiin, se on etsattu lasiin ja kaiverrettu puuhun sekä kirjailtu ryijyihin ja kuvakudoksiin.

Epäilemättä näyttävin aarnikotka löytyy tunnuksen syntysijoilta Kuusankoskelta. Kymiyhtiön vanhan pääkonttorin julkisivua koristaa yli kaksi metriä korkea, kupariin pakotettu aarnikotka-reliefi, joka on käsitelty 23 karaatin lehtikullalla.

